

'Nije bilo teško posvetiti se glazbi jer je najdirektnija umjetnost

Razgovarala TAMARA BORIĆ Fotografije VLADIMIRA SPINDLER I PIXSELL

Zagrepanin Aljoša Jurinić ima 30 godina i već impresivnu međunarodnu pijanističku karijeru. U njegove najveće uspjehe svakako pripada pobjeda na uglednom pijanističkom natjecanju Robert Schumann 2012., koja je označila početak velike karijere. Jurinić je 2015. bio i finalist najprestižnijeg svjetskog pijanističkog natjecanja Frederick Chopin u Varšavi, koje se održava svakih pet godina i okuplja apsolutni vrh svjetskih pijanističkih mladih zvijezda, kao i pobjednik Natjecanja kraljice Elizabete 2016. U Hrvatskoj je Aljoša Jurinić osvojio sve važne nagrade, od kojih se ističu Mladi glazbenik godine po izboru Zagrebačke filharmonije iz 2012. te Vladimir Nazor iz 2016. godine.

Nakon osnovne i srednje glazbene škole Jurinić je diplomirao na zagrebačkoj Muzičkoj akademiji, a nakon toga se školovao u Beču na Universität für Musik te usavršavao u talijanskoj Scuola di Musica di Fiesole. Na Hochschule für Musik Franz Liszt u Weimaru ove je godine završio i pijanistički program najvišeg stupnja poslijediplomske koncertne izobrazbe (Konzertexamen) u klasi prof. Grigoryja Gruzmana. Jurinić je nastupio u svim najvažnijim svjetskim dvoranama - Carnegie Hall u New Yorku, Musikverein u Beču, Salle Cortot u Parizu, Gasteig u Münchenu, koncertnim dvoranama Tokyo Opera City Concert Hall i Osaka Symphony Hall, milanskoj La Sala Verdi. Unatoč mnogim koncertima po cijelom svijetu, Aljoša Jurinić redovito ima nastupe u Hrvatskoj. U sklopu Dubrovačkih ljetnih igara će u atriju Kneževa dvora 22. kolovoza održati koncert s violončelistom Lukom Šulićem, dok će na zagrebačkoj Sceni Amadeo solistički koncert imati u utorak 27. kolovoza.

Nacional: U svega nekoliko dana imate dva nastupa

u Hrvatskoj, u Zagrebu ste na Sceni Amadeo, a na Dubrovačkim ljetnim igrama svirate s Lukom Šulićem. Koliko je drugačije svirati s nekim na sceni, za razliku od solističkog koncerta?

Glazba je prije svega komunikacija. Kada se svira solistički, ona je između izvođača i publike, a u komornoj glazbi je dodatna komponenta suglasje s partnerima. To je vrlo zahtjevan zadatak, ali ul-

'ČESTO SE ZAPITAM kako bi bilo imati rutinirani posao, posloženiji raspored. Onda se zapitam što je najgore u tome i uvidim da nema ničeg strašnog, a užitek sviranja je nezamjenjiv'

timativno zadovoljstvo kada se postigne željeno je neusporedivo sa samostalnim nastupom. Ipak, kada sviram solo, lakše je ući u flow. Zato se veselim istražiti oboje u ta dva nastupa.

Nacional: Šulić je sjajan violončelist, dio 2Cellos. Koje je vaše mišljenje o takvoj vrsti glazbe? Slično se može reći i za Maksima Mrvicu koji je u Hrvatskoj proslavio crossover glazbu. Što mislite o klasičnim glazbenicima koji interpretiraju popularnu glazbu?

Sve najbolje. Bitno je da se klasična glazba, kao visoka umjetnost, ne pojednostavljuje obradama.

To su najveći dosezi civilizacije i oni po definiciji moraju biti zahtjevni i za izvedbu i za slušanje. A to kad klasični glazbenici interpretiraju popularnu glazbu je kvalitetna simbioza i mnogima niša da steknu veću popularnost.

Nacional: Da svirate neku pjesmu popularne glazbe, bilo glazbenika bilo glazbenice, tko bi to bio i zašto?

Ne bih to činio. Što sam stariji, to se više držim tog principa. Privatno većinom slušam popularnu glazbu, ali ono zbog čega imamo ovaj intervju su moje interpretacije klasične glazbe i to je jedino sviranje koje me zanima.

Nacional: Ovo neće biti vaš prvi nastup na Dubrovačkim ljetnim igrama, što mislite o tom festivalu?

To je svjetski renomiran festival i svaki nastup na Igrama ima naglašeno mjesto u mom kalendaru, a u Dubrovniku sam mnogo puta ljetovao u djetinjstvu pa imam i brojne osobne poveznice.

Nacional: Do svoje ste 30. godine u Hrvatskoj primili apsolutno sve nagrade koje se mogu dobiti. Koliko vam znači činjenica da ste cijenjeni u vlastitoj zemlji?

Znači mi puno jer je moglo proći i bez toga. U ovoj ipak maloj branši ponekad ovisite o inicijativi nekolicine ljudi pa mi je drago što su moji međunarodni uspjesi odjeknuli u domovini.

Nacional: Koliko se zapravo teško bilo izdvojiti, je li tu bio samo talent?

Već sama definicija glazbenog talenta, odnosno postojanje istog, u znanstvenim je krugovima kontroverzna tema. Stoga, svakako prije svega je to rad, i to više kvaliteta vježbanja nego kvantiteta. Uz to, poticajna okolina u vidu profesora i roditelja, prirodna ambicioznost i - potencijalno - nešto urođeno.

Nacional: Kako doživljavate hrvatsku publiku? Jednom ste rekli da smatrate da je iznimno školovana i

ZAGREBAČKI PIJANIST ALJOŠA JURINIĆ sa samo trideset godina ima impresivnu karijeru. Nakon brojnih koncerata koje je odsvirao po cijelom svijetu, Jurinić u nekoliko dana ima dva nastupa u Hrvatskoj - u atriju Kneževa dvora u Dubrovniku te na zagrebačkoj Sceni Amadeo

da se u Hrvatskoj klasična glazba jako cijeni. Prema svemu što je u fokusu u našoj zemlji, ne bi se reklo. Još uvijek tako mislite?

Da. Nije klasična glazba nigdje u fokusu javnog života niti treba biti. Ali kad uspoređujem glazbeno obrazovanje u Hrvatskoj i brojnim drugim zemljama, definitivno ne kaskamo, a koncertnih zbivanja je puno. No to ne znači da ne može biti bolje: mislim da bi svatko tko želi iskoristiti potencijale življenja trebao biti glazbeno pismen i svirati instrument ili pjevati.

Nacional: Često se govori o lošem obrazovanju u Hrvatskoj, ali kakva je situacija po pitanju glazbenog obrazovanja? Vi ste završili sve što se moglo u Zagrebu, a nakon toga ste se školovali na još tri razine u trima zemljama.

Osnovne i srednje glazbene škole u pogledu sistema nastave su na izvrsnom nivou. Uspjesi hrvatskih glazbenika na međunarodnoj sceni su disproporcionalno veliki za tako malu zemlju. Na akademskom nivou je situacija lošija jer se ne njeguje internacionalna radna snaga pa tako imamo situaciju da je trenutačno uvjerljivo najuspješniji profesor klavira na zagrebačkoj Akademiji Armenac Ruben Dalibaltayan, ali umjesto da to potakne na dodatnu otvorenost, to nije dovelo do većeg priljeva stranih profesora. Šteta.

Nacional: U sviranje klavira krenuli ste relativno kasno, iako se mnogima čini neobično da dijete s osam godina „počinje kasno“. Ali poznato je da neki krenu i s tri-četiri godine. Tko je bio taj tko je prepoznao vaš talent i tko vas je gurao? Profesorica klavira ili roditelji?

Roditelji su njegovali široko obrazovanje, a glazba je esencijalni dio istoga. Mišljenja su da je glazbena edukacija jednako bitna kao, primjerice, matematika ili tjelesna aktivnost. Nije im bilo ni na kraj pameti da će želja za širinom dovesti do toga da se danas bavim jednim od najizoliranijih poslova, aktivnošću koja čak ne koristi ni jezik kojim pričamo. Profesorica Jasna Reba je primijetila nešto zbog čega je sa mnom radila izvan svih nastavnih okvira i uz njenu potporu polako su počeli dolaziti uspjesi.

Nacional: Kako ste se vi pronašli u glazbi, a roditelji su u posve drugoj branši, politologiji?

Glazba je najapstraktnija umjetnost, samim time i najdirektnija. Ne morate znati ništa o njoj, a kad čujete bilo koju Chopinovu melodiju, svijet u tom trenutku stane. U tim okolnostima nije se teško bilo odlučiti ozbiljno baviti glazbom, kad je primijećeno da mi dobro ide. Istina je da glazbene obitelji češće proizvode profesionalne glazbenike, ali svoju situaciju smatram slučajnom prednošću jer nitko nikad nije kontrolirao moj rad, nikad roditelji nisu bili u sobi dok vježbam, a ta sloboda je nužna za kreativnu ekspresiju i prirodan razvitak ljubavi prema glazbi.

Nacional: O čemu se najviše razgovara za vašim obiteljskim stolom? Koliko je politika dio vaših razgovora?

Uglavnom o temama koje smatramo najvažnijima: poslu, zdravlju, znanosti, umjetnosti, da, i politici. Ja bih i o sportu, ali njima je to bezveze.

Nacional: U Hrvatskoj ste apsolutno velika zvijezda. Biste li se željeli aktivnije uključiti u društveni život,

FOTO: GREGO JELAVIĆ/PROSELL

MILOŠA JURINIĆ SOLISTIČKI KONCERT U ATRIJU KNEŽEVA DVORA IMAO JE PRIJE TRI GODINE, A OVAJ PUT U ISTOM ĆE PROSTORU SVIRATI S VIOLONČELISTOM LUKOM ŠULIĆEM

pomoći? Koji bi to segment društva bio kojem biste najviše željeli pomoći, koga smatrate najugroženijim?

Nastup na Sceni Amadeo bit će mi drugi ovog ljeta, prvi je bio humanitarni koncert za udrugu Korak u život. Isto tako sam se natjecao u kvizu „Potjera“ u emisiji koja je skupljala novac za, igrom slučaja, istu tu organizaciju. To su očiti primjeri kako javna osoba može pomoći i takve stvari radim s velikom radošću. Na suptilnijoj razini sam nedavno odlučio na svakom solističkom koncertu svirati neko djelo neke skladateljice, koje su vrlo rijetko prisutne na koncertnim programima. Nije ni čudno jer je većina skladbi koje izvodimo nastala u doba kad su žene bile u još inferiornijem položaju nego danas.

Nacional: Vi ste zaista, moglo bi se reći, bili čudo od djeteta jer vas je još u srednjoj školi veliki profesor pozvao na Akademiju, ali ste odustali od toga i vratili

se normalnom glazbenom putu. Što se dogodilo i kako danas gledate na taj dio života, na tu odluku?

Imao sam 15 godina, profesor svjetskog kalibra me pozvao u svoju klasu, i u danim okolnostima prihvaćanje ponude je bilo neminovno. No nisam bio spreman za akademski pristup radu i rijetke satove klavira, odnosno nedostatak osobe koja me redovito usmjeruje. Ali dobro je da sam od Akademije odustao tako brzo jer, da nisam, bilo iz ponosa, bilo iz srama, možda bi rane bile preduboke i ne bih se uspio ponovno vratiti na prave staze.

Nacional: Kakav ste privatno? Iako kažu da su klasičari ozbiljni ljudi i da žive dosadnim životima, ja sam razgovarala s mnogima i baš su suprotno od onoga što se nekako uvuklo u svijest javnosti. Baš su veseli, traže neke sadržaje izvan klasične glazbe, vole se družiti, uživaju u životu. Može li se i vas tako opisati? Tako mi, naime, djelujete - imate neki sjaj u očima koji djeluje malo vragolasto.

Djelomično ulazim u opis. U životu tražim isključivo sadržaje koji su nevezani za moj posao. Kažu da je to kad vam hobi postane posao jedna od najljepših stvari koje vam se mogu dogoditi, ali to zanemaruje činjenicu da time gubite hobi. Uživam u životu, ali ne na onaj uvriježeni hedonistički način. Sretnim me čine putovanja nakon kojih se od istraživanja drugih kultura i sadržaja moram odmarati nekoliko dana, volim dizati sebi teške terete u teretani, kuhati zdravu hranu, učiti, igrati kvizove, gledati sport i konzumirati sve vrste umjetnosti, jer bez umjetnosti nema života. Ne uživam u besciljnim kavama, sunčanju, partyjima, alkoholu, kupovanju nepotrebština, zatupljujućim serijama i skrolanju društvenim mrežama.

'GLAZBENE OBITELJI češće proizvode profesionalne glazbenike, ali svoju situaciju smatram slučajnom prednošću jer moji roditelji politolozi nikad nisu kontrolirali moj rad'

Nacional: Pobjedili ste ili ste bili u finalu na apsolutno svim najvažnijim pijanističkim natjecanjima i festivalima, zašto vam je to bilo važno? Jesu li vam ti uspjesi više pomogli privatno, u smislu samopouzdanja, ili poslovno, u smislu novih angažmana, napredovanja?

Vjerojatno oboje, ali potonje je glavna motivacija. Teško je ostvariti aktivnu karijeru bez uspjeha na natjecanjima i to je gotovo jedini civilni put. Natjecanja su strahovita zamorna u svakom smislu te riječi i iscijede vas u potpunosti. Zato ih mnogi ne vole, ali ja sam ih prihvatio kao nužnost i fokusirao se na pozitivno: motivacija da izvučem maksimum iz sebe i sviranje pred svjetski renomiranim glazbenicima te otvaranje brojnih vrata koncertnih pozornica.

Nacional: Imate li tremu dok sjedate za klavir i kako se ona manifestira? Što bi se dogodilo da se toliko izgubite da zaboravite što trebate svirati?

Uf, srećom ne znam što bi bilo da ne znam što trebam svirati niti želim o tome razmišljati! Tremu više nemam, postoji ono uzbuđenje, ono nešto zbog čega se u satima prije nastupa teško koncentrirati na bilo što drugo, ali trema u vidu straha je odavno prevladana.

Nacional: Imate 30 godina, sjajnu karijeru, suprugu, gdje živite? Koliko vam je teško održavati ovakav način života, putovati, mijenjati klime, publiku, ljude oko sebe?

Pa nije lako, često se zapitam kako bi bilo imati rutinirani posao, posloženiji raspored, ali

'OSNOVNE I SREDNJE glazbene škole u Hrvatskoj na izvrsnom su nivou. Na akademskom nivou je situacija lošija jer se ne njeguje internacionalna radna snaga'

pretpostavljam da mnogi u toj situaciji maštaju o mojoj. Onda se zapitam što je najgore u tom poslu i uvidim da nema ništa strašno, a užitak sviranja je nezamjenjiv. Život mi je često na putu, a od rujna ću biti baziran u petom gradu dosad; to će biti Toronto, gdje je supruga Marija upisala doktorat.

Nacional: Nedavno sam radila intervju s Ivanom Repušićem koji iako živi u Njemačkoj ima potrebu dolaziti kući jer ne može i ne želi zaboraviti Hrvatsku. Događa li vam se to često?

Tu bih istaknuo dvije komponente: obitelj i jezik. Roditelji i brat su mi u Zagrebu pa sam s njime neraskidivo povezan, a jezici naučeni u djetinjstvu

su jedini koje čovjek može pričati bez truda. To je velika vrijednost i koliko god dobro baratao engleskim, nikada to neće biti isto kao materinji jezik.

Nacional: Što najviše volite u Zagrebu, kamo prvo odete kad se vratite?

Prije svega svoj kvart Trešnjevku. Zagreb je dovoljno velik grad da je, primjerice, meni kao Trešnjevčaninu Dubrava praktički enigma, kao da je neki drugi grad. Zato imam najveću povezanost s nebitnim mjestima koja su meni obilježila život, poput stabla na kraju ulice koje nam je služilo kao stativa.

Nacional: Cijeli studeni bit ćete u Kini, imate nevjerovatan broj nastupa u toj zemlji. Što je to u Aziji da ljudi ondje toliko vole klasičnu glazbu? To je postalo zaista nevjerovatno...

Na neki način je u Kini klavir ulaz u zapadnu civilizaciju. Nakon kraha Kulturne revolucije 1976. došlo je do postupnog otvaranja države i negdje se putem klavir ubacio u cijelu priču kao stanoviti simbol. Procjenjuje se da 40 milijuna djece uči svirati, a na koncertima je demografska slika potpuno drugačija nego na Zapadu jer prevladavaju mladi. Često se kaže da je glazba univerzalni jezik, ali to nije točno jer glazba ima svoje zakone i pravila te nekome odraslom na kineskoj pentatonskoj ljestvici Beethoven nije razumljiv kao osobi iz središnje Europe. Tim više je ta pomama fascinantna, a ja uživam dijeliti zapadnjačku klasičnu glazbu u tom dijelu svijeta.